

Tweede voortgangsrapportage Aanpak ondermijnende criminaliteit

aan: de raad van de gemeente Hillegom

zaaknummer: Z-22-230298

datum collegevergadering: 25 januari 2022

portefeuillehouder: Burgemeester A. van Erk

behandelend ambtenaar: Programmamanager aanpak ondermijnende criminaliteit

embargo:

Inleiding

Vanaf november 2018 werken we intensief en integraal samen met partners als politie, het Openbaar Ministerie en de Belastingdienst. Met als doel georganiseerde, ondermijnende criminaliteit aan te pakken. En om deze zoveel mogelijk te voorkomen.

Met deze 2^e voortgangsrapportage willen we u als raad informeren over waar we staan na drie jaar aanpak ondermijnende criminaliteit.

Drie jaar aanpak ondermijning

In de jaren 2018-2021 stond de ontwikkeling en versterking van de lokale aanpak van ondermijning centraal. De afgelopen periode hebben we geïnvesteerd in het verbeteren van het zicht op ondermijning, de weerbaarheid van de gemeentelijke organisatie en het integraal aanpakken van casuïstiek. De samenwerkingsstructuren zijn ontwikkeld en de resultaten van die versterking zijn zichtbaar geworden. Daarnaast breiden we de coalitie steeds verder uit, zowel met specifieke sleutelfiguren als met ondernemers en inwoners. Doel is te komen tot een weerbare samenleving!

Het ondermijningsbeeld

Het ondermijningsbeeld laat zien dat (georganiseerde) drugscriminaliteit en witwassen nog steeds de meest voorkomende fenomenen in de drie gemeenten zijn. Vanuit de brede speerpunten jongeren & drugscriminaliteit en witwassen zetten we in op daarmee samenhangende deelthema's, namelijk de aanpak van vastgoedcriminaliteit, horeca & malafide bedrijvigheid, crimineel vermogen, logistieke knooppunten (w.o. bedrijventerreinen en recreatieparken) en jonge aanwas. Hiermee sluit de aanpak zowel aan op de regionale koers als op de lokale problematiek binnen de gemeente. De inzet op de speerpunten vindt op verschillende manieren plaats. Belangrijke onderdelen van de aanpak zijn werken aan een weerbare samenleving en organisatie. Daarnaast zijn de doorontwikkeling van data gedreven werken en preventie belangrijk. Zo wordt de aanpak van arbeidsuitbuiting geborgd middels het programma arbeidsmigranten en het project mensenhandel, waardoor deze een preventievere benadering en werking krijgt. Verder gaan we bijvoorbeeld specifiek aan de slag met voorkomen dat jongeren bij criminele organisaties betrokken raken.

Het belang van een meervoudige, integrale aanpak én een lange adem

Het is van belang om op effectieve wijze in te blijven spelen op deze taak, met bijbehorende ambities en ontwikkelingen. De aanpak van ondermijnende criminaliteit vraagt om structurele aandacht. Overheidsoptreden en ondermijnende criminaliteit hangen omgekeerd evenredig met elkaar samen. Daar waar de overheid naïef, afwezig of niet daadkrachtig is, ontstaat ruimte voor crimineel handelen. Er is én wordt daarom op verschillende niveaus flink geïnvesteerd om tot een gewenst basisniveau van ondermijningsbewustzijn en weerbaarheid te komen en te blijven. Het is van belang om dit niveau vanaf dat moment op peil te houden om zo de vruchten hiervan te kunnen plukken.

De complexiteit en omvang van ondermijnende criminaliteit vraagt namelijk om een systematische, meervoudige, integrale aanpak. Belangrijk hierbij is de urgentie van alle interne en externe partners, op korte én lange termijn, gericht op aanpakken en voorkomen én op basis van vasthoudendheid (lange adem, consistent, consequent).

Daarnaast worden veel inwoners, ondernemers en agrariërs in financieel opzicht hard geraakt door de coronacrisis. De gevolgen hiervan worden op de langere termijn pas echt voelbaar en zichtbaar. Dit leidt tot een verminderde weerbaarheid van de samenleving en een toename aan kansen voor criminele weldoeners.

Daar komt bij dat door de druk in de grote steden op de aanpak van criminaliteit lopen we bovendien het risico, als we geen maatregelen treffen, dat de criminele activiteiten zich verplaatsen naar onze regio.

Schouder aan schouder in de aanpak van ondermijning

Gemeenten, politie, openbaar ministerie en de Belastingdienst in de regio Den Haag hebben binnen het kader van de RIEC¹-samenwerking afgesproken de integrale aanpak van ondermijnende criminaliteit te intensiveren.

In de 'Coalitie tegen ondermijning: contouren van een versnellingsagenda' en het jaarplan RIEC is de gezamenlijke ambitie, prioriteiten en doelstellingen op het gebied van de aanpak van (georganiseerde), ondermijnende criminaliteit beschreven. De partners in de regio Den Haag hebben zich op deze wijze verbonden aan de versterking van de integrale aanpak van ondermijning.

Om ondermijning tegen te gaan is het van belang dat landelijk, regionaal en lokaal beleid elkaar versterken. In de regio Den Haag is ervoor gekozen de aanpak zo lokaal mogelijk vorm te geven, waarin de regionale en districtelijke uitgangspunten onverminderd van kracht zijn. De lokale gezag driehoek/ het districtscollege+ voert de regie en elke partner draagt bij aan de aanpak. Deze is zo sterk als de zwakste schakel. Om deze reden zijn er op districtelijk niveau een aantal basisafspraken gemaakt om de aanpak te verstevigen, waaraan iedere partners zich heeft gecommitteerd. De lokale aanpak sluit aan op de gezamenlijke prioriteiten op regionaal (en landelijk) niveau en zorgt er zo voor dat we schouder aan schouder staan in de aanpak van ondermijning.

Het belang van repressie én preventie

Een toekomstbestendige aanpak van (ondermijnende) criminaliteit vraagt om het versterken van de preventieve aanpak en de verbinding tussen repressie en preventie. Minstens zo belangrijk als het aanpakken van criminaliteit, is het voorkomen ervan. Zo willen we voorkomen dat (georganiseerde) criminaliteit steeds weer nieuwe aanwas krijgt en dat criminelen eenvoudig voet aan de grond krijgen in onze gemeenten. Dit vraagt om een organisatie brede inzet op thema's als data gedreven sturen, huisvesting arbeidsmigranten, jeugd, vastgoed, ondernemersklimaat, bedrijventerreinen en recreatieparken. Door gezamenlijk te kijken naar de gewenste impuls, barrières die opgeworpen kunnen worden, structurele oplossingen die mogelijk zijn of het sluiten van coalities met inwoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen.

Een aanpak die focust op zowel de (ondermijnende) criminaliteit zelf als de daarvoor aanwezige gelegenheid en voedingsbodem. Zo ontstaat een aanpak 'meer aan de voorkant' met een brede(re) coalitie aan samenwerkingspartners. Deze aanpak is gericht op het verminderen van aantrekkingskracht van criminaliteit en het vergroten van het vertrouwen in de overheid.

De drie doelstellingen van signaleren, voorkomen en aanpakken staan daarom ook de komende periode weer centraal waarbij de focus zal verschuiven van repressie naar preventie.

¹ Regionaal Informatie en Expertisecentrum ondersteunt de convenantpartners bij de aanpak van georganiseerde, ondermijnende criminaliteit.

Vooruitblik

De komende tijd gaan we ons verder verdiepen in hoe we nog slagvaardiger kunnen zijn in de aanpak van ondermijning. Dit met het doel zoveel mogelijk maatschappelijk effect te realiseren en daarnaast een energieke beweging in gang te zetten die ons als partners nog sterker verbindt en zo bijdraagt aan een veilig(er) Hillegom.

In afstemming met de organisatie zal een nieuwe koers voor 2022 e.v. worden vormgeven, welke de basis zal bieden voor het zetten van gezamenlijke stappen om de aanpak van ondermijning verder te versterken. Deze zal verder richting bieden bij de borging van de verdere aanpak en antwoord geven op de vraag welke onderdelen van de aanpak willen we behouden en bestendigen, waar we zaken ook juist anders willen doen en wat dit betekent voor onze in- en externe partners.

Schouder aan schouder creëren we zo samen met onze partners een omgeving waarin criminaliteit geen kans heeft!

Bijlagen:

1. 2^e voortgangsrapportage Aanpak ondermijnende criminaliteit
2. Media overzicht: drie jaar aanpak ondermijning
3. Infographic met resultaten